

Revisionsrapport

Dnr 18REK26
2019-04-25

Kommunfullmäktige

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden
för kännedom

Granskning av intäktprocessen för statsbidrag Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Bakgrund

Gävle kommuns revisorer har i revisionsplanen för 2018, beslutat att granska den interna kontrollen i Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens (NAN) intäktprocess avseende statsbidrag.

Denna intäkt hade ökat kraftigt 2018 med anledning av den statliga satsningen på extratjänster och 1/3 av nämndens verksamhet finansierades av statsbidrag 2018.

Detta projekt är ett led i granskningen av redovisningen och även i granskningen av intern kontroll.

Revisionsfrågor

- Säkerställer Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden att de söker de bidrag de har rätt till?
- Återrapporterar Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden korrekt?
- Har Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden en rättvisande redovisning av intäkterna?

Granskningsresultat och slutsatser

Revisorerna konstaterar att:

- Nämnden söker de bidrag de har rätt till.
- Redovisningen av intäkter i form av statsbidrag är rättvisande.
- Den interna kontrollen för redovisningsprocessen är god.
- Mindre förbättringsmöjligheter finns.

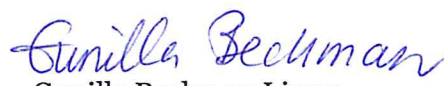

Revisorerna konstaterar också att:

- Den ökade administrativa belastning som volymökningen gällande extratjänster medfört inte resulterat i extra resurser för detta varken hos nämnden eller Kommunledningskontoret.

Revisorerna i Gävle kommun

Tage Gardfjell
Ordförande Revisorerna i Gävle
kommun

Gunilla Beckman Ljung
Revisionschef

Bilagor:

1. Rapport "Granskning av intäktprocessen för statsbidrag Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden"

Dnr 18REK26
2019-03-21
Nina Wennberg

Revisorerna i Gävle kommun

Granskning av intäktprocessen för externa bidrag Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

1. Sammanfattning

Arbetsmarknadsenheten är den verksamhet som sköter Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens statsbidrag för arbetsmarknadsanställningar. Det är därmed Arbetsmarknadsenhetens verksamhet som denna rapport avser.

Arbetsmarknadsenheten bedöms ha god intern kontroll för att säkerställa att de söker de statsbidrag de har rätt till för arbetsmarknadsanställningar, vilket utgör 34 % av Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens totala omsättning för 2018.

Granskningen visar att redovisningen av intäkter för arbetsmarknadsanställningar i form av statsbidrag är rättvisande, och att den interna kontrollen för redovisningsprocessen är god, samt att återrapportering från Arbetsmarknadsenheten är korrekt.

Vid granskning av intern kontroll av redovisningsprocesser, finns det oftast områden som går att förbättra för att helt eliminera risker i att eventuella felaktigheter uppstår. Revisionen har i denna rapport lämnat slutsatser och rekommendationer där vi ser att det går att förbättra den interna kontrollen hos Arbetsmarknadsenheten. Detta avser dock risker vi bedömer som låga, gällande att noterade brister sannolikt leder till väsentliga fel i redovisningen eller till felaktigheter av större betydelse. Vissa rekommendationer avser risker som kan leda till väsentliga fel i framtiden beroende på verksamhetens utveckling.

REVISIONSKONTORET

Gävle kommun, 801 84 Gävle, *Besöksadress* Norra Rådmansgatan 4

Tfn 026-17 80 00 (vx),

www.gavle.se

2. Inledning/bakgrund

Gävle kommuns revisorer har i revisionsplanen för 2018 beslutat att granska den interna kontrollen för de intäkter Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden får i form av externa bidrag för att finansiera olika former av anställningar. Verksamhetssystemet Arnold med instansen Puma, används för hantering på individnivå och därifrån tas uppgifter till ekonomisystemet och nämndens ekonomiska rapporter. Det finns en rad olika bidragsformer från staten som varierar över tid och olika former av sysselsättningsprogram via Arbetsförmedlingen.

Om det brister i den interna kontrollen, ser revisorerna en risk i att intäkter inte kommer kommunen till del och att redovisningen inte är rättvisande. Dessa intäkter uppgår till väsentliga belopp, inte bara för Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden, utan även för Gävle kommun. År 2017 var statliga bidrag till Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden 120 mnkr och för 2018 är det 166 mnkr. Det innebär en kraftig ökning med 38 % från föregående år och de statliga bidragen motsvarar 34 % av nämndens totala omsättning, det vill säga 1/3 av Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens verksamhet finansieras av statsbidrag.

3. Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Revisionen vill granska om den interna kontrollen är tillräcklig för att säkerställa att kommunen får de intäkter man har rätt till för de olika åtgärderna. Följande revisionsfråga har identifierats:

1. Säkerställer Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden att de söker de bidrag de har rätt till?
2. Återrapporterar Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden korrekt?
3. Har Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden en rättvisande redovisning av intäkterna?

Avgränsning görs till att vi kommer att granska processen för Arbetsmarknadsnämndens verksamhet.

4. Revisionskriterier

Kommunallagen 6 kap 6 § reglerar nämndernas ansvar att se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt

5. Ansvarig nämnd

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden.

6. Metod

De metoder som kommer att användas i granskningsarbetet är följande:

- Dokumentanalys
- Intervjuer
- Hearings
- Observationer
- Stickprov

7. Resultat av granskningen

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens totala statsbidrag för 2018 blev 166 mnkr. Av dessa uppgick statsbidrag till Arbetsmarknadsenheten till 142 mnkr, vilket utgör 86 % av Näringslivs- och arbetsmarknadsnämndens totala statsbidrag för 2018 och utgör därmed en väsentlig del av nämndens statsbidrag. Vidare utgörs statsbidragen till Arbetsmarknadsenhet i princip enbart av statsbidrag för arbetsmarknadsanställningar. Under 2017 uppgick statsbidrag för arbetsmarknadsanställningar till 99,9 % och bedömningen för 2018 är att det minst uppgår till samma nivå, varpå stickprov valdes att göras av arbetsmarknadsanställningar.

Under granskningstillfället hade Arbetsmarknadsenheten 610 st. anställda i arbetsmarknadsanställningar fördelade enligt nedan:

352 st. Extratjänst
175 st. Lönebidrag för trygghet i anställning
48 st. Utbildningskontrakt
16 st. Lärling Pedagog
12 st. Nystartsjobb
7 st. Lönebidrag för utveckling i anställning

Då extratjänster och lönebidrag för trygghet i anställning, utgjorde 86 % av de totala arbetsmarknadsanställningarna, valdes stickprov ut av dessa två grupper för att granska den interna kontrollen i processen. På så sätt har granskning på detaljnivå utförts för de mest väsentliga delarna där risk för fel till materiella belopp kan existera.

Säkerställer Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden att de söker de bidrag de har rätt till?

Hur vet Arbetsmarknadsenheten vilka bidrag de kan söka?

Arbetsmarknadsenheten som ligger under Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden, söker statsbidrag utefter de beställningar Arbetsförmedlingen gör av arbetsmarknadsanställningar. Beställningarna från Arbetsförmedlingen kommer på individnivå med ett program kopplat till respektive deltagare. På så sätt vet Arbetsmarknadsenheten vilket bidrag de ska söka för respektive deltagare.

Både beställningarna av arbetsmarknadsanställningar från Arbetsförmedlingen samt Arbetsmarknadsenhetens sökningar av bidrag för dessa, utförs i Arbetsförmedlingens verksamhetssystem Rekvirera. Detta gör att Arbetsmarknadsenheten inte kan söka annat bidrag än just det statsbidrag som är kopplat till det program respektive arbetsmarknadsanställning fått beställt från Arbetsförmedlingen.

Hur säkerställer Arbetsmarknadsenheten att de sökt bidrag?

Arbetsmarknadsenheten använder sig av verksamhetssystemet Arnold i sin verksamhet, där instansen Puma används för att registrera in arbetsmarknadsanställningar. Tidrapporter kommer manuellt in månatligen från deltagare med arbetsmarknadsanställning och ligger till grund när Arbetsmarknadsenheten sedan söker statsbidrag. För att Arbetsmarknadsenheten ska kunna säkerställa att de sökt de statsbidrag de har rätt till, exporterar de ut listor månatligen från Puma till Excel för samtliga arbetsmarknadsanställningar. Varje tidrapport som det söks statsbidrag för bockas sedan av mot listan. På så sätt säkerställer Arbetsmarknadsenheten att de söker statsbidrag för samtliga deltagare med arbetsmarknadsanställning.

Hur ser processen ut för utbetalning av lön till deltagare med arbetsmarknadsanställning?

Ett arbetsmarknadsprogram beslutas på Arbetsförmedlingen i samråd med handläggare på Arbetsmarknadsenheten. När beslutsunderlaget är taget får Arbetsmarknadsenheten en beställning från Arbetsförmedlingen där det framgår vilket program/anställning som respektive deltagare ska ha. Arbetsmarknadsenheten registrerar då in respektive anställning i verksamhetssystemet Arnold/Puma med rätt program kopplat. Ett anställningsavtal upprättas, skrivs under av deltagaren och Arbetsmarknadschefen. Anställningsavtalet skickas sedan till Gävle kommuns HR-service för registrering i Personec P, Gävle kommuns lönesystem.

Arbetsmarknadsenheten tar sedan fram listor ur Puma på de aktuella arbetsmarknadsanställningarna och skickar ut tidrapporter till deltagarna. Tidrapporterna skickas sedan tillbaka till Arbetsmarknadsenheten varje månad för registrering i Personec P. Innan registrering sker i Personec P, pricks Arbetsmarknadsenheten av att alla tidrapporter kommit in och att varje deltagare har rätt att få lön, dvs att de ligger inlagda i Rekvirera. För att säkerställa att löner blir utbetalda, använder Arbetsmarknadsenheten listorna som dras ut från Puma och markerar respektive deltagare som får lön utbetald.

Hur ser Arbetsmarknadsenhetens process ut för återsökning av bidrag och nedlagda kostnader?

Arbetsmarknadsenheten kan även återsöka bidrag. Detta görs endast för kvotflyktingar, där ett projektnummer läggs upp per familj eller deltagare och återsökning av bidrag sker när arbetet är klart med mottagandet. Arbetsmarknadsenheten saknar rutiner för denna process gällande vilka bidrag de kan söka samt rutin för att ha kontroll på att de har sökt bidrag. Detta avser dock en väldigt liten del av Arbetsmarknadsenhetens totala statsbidrag. Under 2017 uppgick statsbidrag avseende kvotflykting till 27 tkr och avsåg två st. kvotfamiljer, vilket kan jämföras med 71 mnkr för deltagare i arbetsmarknadsanställning. Statsbidrag för kvotflykting bedöms ligga på ungefär samma nivå för 2018 och därmed utgöra en ännu mindre andel av det totala statsbidraget till Arbetsmarknadsenheten, då arbetsmarknadsanställningar har ökat från 71 mnkr till 142 mnkr för 2018.

Åtterrappporterar Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden korrekt?

Åtterrapporering sker månatligen i Rekvirera till Arbetsförmedlingen där inloggning sker via BankID. Underlag till åtterrapporeringen består i inlämnade tidrapporter med eventuell frånvaro. Om det inte finns frånvaro på tidrapporterna, utbetalas statsbidrag från Arbetsförmedlingen utefter det program de beställt av Arbetsmarknadsenheten för respektive deltagare. Om frånvaro finns justeras statsbidrag innan utbetalning sker med motsvarande. Verksamhetssystemet fungerar ungefär likt ett bankkonto på det sätt att Arbetsmarknadsenheten själva kan kontrollera om de fått statsbidrag eller inte.

Vid varje avslutad arbetsmarknadsanställning lämnar handläggaren in en blankett till Arbetsförmedlingen med uppgifter om hur lång tid anställningen varat och på vilken plats personen varit. Alla avtal för arbetsmarknadsanställningar är tidsbegränsade till ett år, med möjlighet till förlängning, och därmed inlagda med stoppdatum i Rekvirera. Detta innebär att statsbidrag slutar betalas ut automatiskt från Arbetsförmedlingen såvida inget nytt avtal inkommit.

Om en deltagare med arbetsmarknadsanställning, får en anställning på öppna arbetsmarknaden eller påbörjat studier under pågående arbetsmarknadsanställning, ska denna avbrytas i förtid. I de fall deltagaren kontaktat sin handläggare, är det handläggarens ansvar att kontakta Arbetsförmedlingen för att avbryta anställningen och därmed utbetalningen av statsbidrag för den arbetsmarknadsanställning det avser.

En deltagare med arbetsmarknadsanställning kan även i direkt kontakt med Arbetsförmedlingen avbryta sin arbetsmarknadsanställning, vilket då oftast sker i samband med en nyanställning på den öppna arbetsmarknaden eller att de påbörjat studier. Då är det handläggaren hos Arbetsförmedlingen som ska höra av sig till Arbetsmarknadsenheten med besked om att arbetsmarknadsanställningen upphör.

Har Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden en rättvisande redovisning av intäkterna?

Hur ser redovisningsprocessen ut?

När Arbetsförmedlingen betalar ut statsbidraget till Gävle kommun, går det ett mail till Arbetsmarknadsenheten att utbetalning skett samtidigt som Kommunledningskontoret får en avisering om detta. Arbetsmarknadsenheten meddelar då dagbokföringen på Kommunledningskontoret via mail vilket belopp som ska bokföras på Arbetsmarknadsenhetens avräkningskonto. Därefter bokför Arbetsmarknadsenheten statsbidraget på rätt verksamhetsnummer.

Arbetsmarknadsenheten har upprättat en egen Excelbok där de i samband med att de lägger in arbetsmarknadsprogram i Puma, även gör en överslagsberäkning över vad de kommer att få i statsbidrag. Beräkningen bygger på antal personer i respektive program som är registrerade i Puma och beräknas utefter olika termer beroende på arbetsmarknadsprogram. När statsbidrag sedan betalas ut till Arbetsmarknadsenheten, förs utbetalningarna in i Excelboken som då avräknas mot beräkningen över vad de förväntar sig ska få. Skillnaden mellan beräkningen och utbetalda statsbidrag resulterar i ett belopp för upplupna intäkter. Om en större differens mellan dessa uppstår en månad, följer Arbetsmarknadsenheten upp det för att kontrollera att inget bidrag blivit bortglömt att söka. På så sätt har Arbetsmarknadsenheten en ytterligare kontrollfunktion för att säkerställa att de får de statsbidrag de har rätt till.

I Excelboken för Arbetsmarknadsenheten på samma sätt in de kostnader som härrörs från samtliga arbetsmarknadsprogram kopplade till statsbidragen och kan då löpande ha koll på resultatet för de olika arbetsmarknadsprogrammen.

8. Analys/Slutsats

Granskningen visar att Arbetsmarknadsenheten har en god intern kontroll och väl fungerade rutiner, för att säkerställa att:

1. de söker de bidrag de har rätt till
2. återrapporterar korrekt
3. de har en rättvisande redovisning av intäkterna.

Vid granskning av intern kontroll av redovisningsprocesser finns det oftast områden som dock går att förbättra för att helt eliminera risker i att eventuella felaktigheter uppstår. Nedan redogör revisionen för de slutsatser och rekommendationer där det går att förbättra den interna kontrollen hos Arbetsmarknadsenheten. Detta avser risker vi bedömer som låga, gällande att noterade brister sannolikt leder till väsentliga fel i redovisningen eller till felaktigheter av större betydelse. Vissa rekommendationer avser risker som kan leda till väsentliga fel i framtiden beroende på verksamhetens utveckling.

Säkerställer Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden att de söker de bidrag de har rätt till?

- ❖ Vi noterar att Arbetsmarknadsenheten använder sig av manuella tidrapporter för deltagare med arbetsmarknadsanställning. Tidrapporterna lämnas sedan in månatligen till Arbetsmarknadsenheten för att få dessa införda i lönesystemet Personec P. Under granskningen noterades att inmatningen av tidrapporterna utförs av antingen Arbetsmarknadsenheten eller Kommunledningskontoret. Rutinbeskrivning och ansvarsfördelning kring detta saknas.
- ❖ Vi har noterat att det saknas rutiner hos Arbetsmarknadsenheten gällande återsökning av statsbidrag. Då detta utgör en väldigt liten del av verksamheten, både i omfattning och i bidrag, bedöms risken som låg, att eventuella fel uppgår till väsentliga belopp.
- ❖ Vi har noterat att Arbetsmarknadsenheten har god intern kontroll, gällande att söka de statsbidrag de ska för arbetsmarknadsanställningar.
- ❖ Vi har noterat att Arbetsmarknadsenheten har god intern kontroll, gällande att få de statsbidrag de ska för arbetsmarknadsanställningar.

Återrapporterar Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden korrekt?

- ❖ Risk i att Arbetsmarknadsenheten betalar ut lön till en deltagare, utan att statsbidrag betalas ut från Arbetsförmedlingen bedöms som låg. Detta då Arbetsmarknadsenheten stämmer av samtliga deltagare med arbetsmarknadsanställning mot Rekvirera, innan de betalar ut lön. Har det inte inkommit statsbidrag för en deltagare, kontaktar Arbetsmarknadsenheten Arbetsförmedlingen för att kontrollera varför inget statsbidrag betalats ut. Ingen lön betalas ut innan Arbetsmarknadsenheten verifierat att statsbidrag för motsvarande inkommit. Rutinen bedöms fungera väl.
- ❖ Risk i att glömma att rapportera avslutad anställning som sker i förtid, från Arbetsmarknadsenheten till Arbetsförmedlingen bedöms föreligga. Detta genererar i att Arbetsmarknadsenheten i så fall får statsbidrag de inte skulle fått samt betalar ut lön för motsvarande, till dess att avtalet löper ut.
- ❖ Risk i oegentligheter hos Arbetsmarknadsenheten gällande utbetalning av statsbidrag/lön bedöms som låg, då Arbetsmarknadsenheten inte kan ändra data för utbetalning i Rekvirera. Det betyder att om utbetalning av statsbidrag och lön felaktigt betalas ut, kan detta endast ske till den deltagare som hade arbetsmarknadsanställningen. Det går inte att ändra bankkontonummer eller dylikt för Arbetsmarknadsenheten, då Rekvirera är Arbetsförmedlingens verksamhetssystem.

Har Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden en rättvisande redovisning av intäkterna?

- ❖ Vi har noterat att det inte finns några brister gällande Arbetsmarknadsenhetens redovisning av statsbidrag för arbetsmarknadsanställningar. Rutiner bedöms som goda.
- ❖ Vi har noterat en sårbarhet hos Arbetsmarknadsenheten, då enheten har en nyckelperson för vissa moment, som i dagsläget saknar ersättare. Detta har revisionen påtalat tidigare år i samband med bokslutsgranskning.
- ❖ Vi har noterat att ingen hänsyn tagits till de ökade administrativa arbetsuppgifter som medföljer i samband med det ökade statsbidraget till

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden. Det ökade statsbidraget beror på en kraftig volymökning i verksamheten.

9. Rekommendationer

- ❖ Vi rekommenderar Kommunstyrelsen och Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden att se över rutiner och arbetsfördelning gällande hantering av manuella tidrapporter, så att det framledes hanteras på ett så effektivt sätt som möjligt. Vidare rekommenderar vi att en rutinbeskrivning upprättas och beslutas mellan de båda nämnderna, där en tydlig arbetsfördelning framgår.
- ❖ Vi rekommenderar Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden att se över Arbetsmarknadsenhetens rutiner gällande återsökning av statsbidrag. Detta för att stärka den interna kontrollen, i det fall att det skulle öka framledes och därmed få en betydande risk gällande väsentliga fel som då kan uppstå.
- ❖ Vi rekommenderar Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden att se över Arbetsmarknadsenhetens rutiner när en arbetsmarknadsanställning avslutas i förtid. Detta så att Arbetsmarknadsenheten stärker den interna kontrollen gällande riktigheten i utbetalning av statsbidrag och lön framledes.
- ❖ Vi rekommenderar Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden att se över Arbetsmarknadsenhetens interna kontroll och nyckelpersoner, så att enheten inte är personberoende för vissa arbetsmoment framledes.
- ❖ Vi rekommenderar Kommunstyrelsen att se över om resurser behöver tillskjutas och hur resurser ska fördelas nämnder, i samband med kraftiga volymförändringar i verksamheten.

Nina Wennberg

Yrkesrevisor